

Valsts ieņēmumu dienests

Talejas iela 1, Rīga, LV-1978, tālr. 67122689, e-pasts vid@vid.gov.lv, www.vid.gov.lv

UZZIŅA

Rīgā

29.11.2024. Nr. P005-17/8.5.2/78357

Uz 23.11.2024. Nr. b/n

XXX
Paziņošanai EDS

Par uzziņas sniegšanu

Valsts ieņēmumu dienests ir izskatījis XXX, personas kods (turpmāk – iesniedzēja), 2024. gada 23. novembra iesniegumu par uzziņu par tiesībām saistībā ar iedzīvotāju ienākuma nodokli (turpmāk – iesniegums) un sniedz šādu uzziņu.

Iesniedzējas iesniegumā norādīta šāda informācija.

SEB mājaslapā par 3. pensiju līmeni ir šāda informācija:

“Klientiem, kuri izmanto nodokļu atvieglojumus, jāņem vērā, ka iemaksas pensiju fondā ir jānotur vismaz divus gadus”.

Iesniedzēja lūdz izskaidrot, kā tiek aprēķināti šie 2 gadi (tiek rēķināti kalendārie vai taksācijas gadi)?

Ja iesniedzēja veic iemaksu 3. pensiju līmenī (iesniedzējai ir 56 gadi), piemēram 2024. gada 20. decembrī, saņemot 2025. gadā no VID nodokļa atvieglojumu (pēc 2024. gada ienākuma deklarācijas), tad vai, piemēram, 2026. gada janvārī, izņemot šo iemaksu, iesniedzējai ir jāatmaksā VID atgūtā ienākuma nodokļa daļa? No iemaksas brīža būtu pagājuši divi taksācijas gadi – 2024. un 2025. gads, bet tie ir nepilni kalendārie gadi.

Izvērtējis iesniedzējas iesniegumā ietverto faktu aprakstu, no minētajiem faktiem izrietošu konkrētu jautājumu, atbilde uz kuru ir atkarīga no faktu juridiskā vērtējuma, Valsts ieņēmumu dienests sniedz šādu uzziņu.

Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 3. panta pirmā daļa noteic, ka ar iedzīvotāju ienākuma nodokli (turpmāk – nodoklis) tiek aplikts iekšzemes nodokļa maksātāja taksācijas perioda (kalendārā gada) aplikamo ienākumu apjoms.

Atbilstoši likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 3. panta otrai daļai iekšzemes nodokļa maksātāja gada (algas nodokļa maksātāja – mēneša) aplikamais ienākums, ja šā panta 2.⁴ daļā nav noteikts citādi, ir viņa gada (mēneša) ienākums, izņemot šā likuma 9. pantā minētos neapliekamos ienākumus, no kura tiek atskaitīti:

- 1) šā likuma 10. pantā noteiktie attaisnotie izdevumi;
- 2) maksātāja gada diferencētais neapliekamais minimums (Valsts ieņēmumu dienesta prognozētais mēneša neapliekamais minimums vai maksātāja prognozētais mēneša neapliekamais minimums);
- 3) šā likuma 13. pantā noteiktie atvieglojumi.

Likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 10. panta pirmās daļas 5. punktā noteikts, ka pirms ienākuma aplikšanas ar nodokli no gada aplikamo ienākumu apjoma tiek atskaitītas saskaņā ar likumu “Par privātajiem pensiju fondiem” izveidotajos privātajos pensiju fondos vai citās Eiropas Savienības dalībvalstīs vai Eiropas Ekonomikas zonas valstīs, vai Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstīs reģistrētajos privātajos pensiju fondos izdarītās iemaksas.

Tātad atbilstoši likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 10. panta pirmās daļas 5. punktā noteiktajam privātajos pensiju fondos izdarītās iemaksas ir attaisnotie izdevumi, kurus atskaita no nodokļa maksātāja gada aplikamā ienākuma.

Saskaņā ar likuma “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” 10. panta 1.⁶ daļu, ja maksātājs – pensiju plāna dalībnieks – taksācijas gadā veic iemaksas privātā pensiju fonda pensiju plānā un iekļauj tās taksācijas gada attaisnotajos izdevumos saskaņā ar šā panta pirmās daļas 5. punktu, bet taksācijas vai pēctaksācijas gada laikā veic arī izmaksas no pensiju plāna, maksātāja aplikamais ienākums ir palielināms šādi:

- 1) ja pensiju plāna dalībnieks taksācijas gadā uzsāk dalību pensiju plānā un ir veicis iemaksas pensiju plānā pirmoreiz vai ja pensiju plāna dalībniekam pirms pirmstaksācijas gada 31. decembrī nav uzkrāts papildpensijas kapitāls un viņš nav veicis iemaksas pensiju plānā pirmstaksācijas gadā, – palielina pēctaksācijas gada aplikamo ienākumu par taksācijas un pēctaksācijas gada laikā no privātā pensiju fonda veikto izmaksu summas un pirmstaksācijas gada 31. decembrī uzkrāto pensiju kapitāla starpību;

- 2) pārējos gadījumos – palielina pēctaksācijas gada aplikamo ienākumu par pēctaksācijas gada laikā no privātā pensiju fonda veikto izmaksu un pirmstaksācijas gada 31. decembrī uzkrātā pensiju kapitāla starpību.

Tātad, ja fiziskā persona gada laikā veic iemaksas privātajā pensiju fondā un ietver šīs iemaksas (vai daļu no tās) attaisnotajos izdevumos, bet konkrētajā gadā vai nākamajā gadā veic arī izmaksas no pensiju plāna, tad ir iespējama situācija, kad personai ir jāpalielina aplikamais ienākums, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju:

- ja fiziskā persona konkrētajā gadā ir veikusi iemaksas pensiju plānā pirmoreiz vai fiziskai personai iepriekšējā gada 31. decembrī nav uzkrāts papildpensijas kapitāls un viņa nav veikusi iemaksas pensiju plānā iepriekšējā gadā, – tā palielina nākamā gada aplikamo ienākumu par konkrētā un nākama gada laikā no privātā pensiju fonda veikto izmaksu summas un iepriekšējā gada 31. decembrī uzkrāto pensiju kapitāla starpību;

- ja fiziskā persona veic iemaksas privātajos pensiju fondos, bet neizmanto iespēju piemērot attaisnotos izdevumus, tad šai personai neveidojas ar nodokli aplikams ienākums;

- pārējos gadījumos fiziskā persona palielina nākamā 2025. gada aplikamo ienākumu par nākamā 2025. gada laikā no privātā pensiju fonda veikto izmaksu un iepriekšēja 2024. gada 31. decembrī uzkrātā pensiju kapitāla starpību.

No iesniegumā ietvertās informācijas izriet, ka iesniedzēja 2024. gadā plāno iemaksāt privātā pensiju fonda pensiju plānā un iekļaut iemaksas 2024. gada attaisnotajos izdevumos saskaņā ar likuma 10. panta pirmās daļas 5. punktu, 2024. un 2025. gadā izmaksas no pensiju plāna netiks veiktas.

2026. gada janvārī, veicot izmaksas no 2024. gadā pensiju plānā veiktajām iemaksām privātā pensiju fondā, iesniedzējai nebūs jāpalielina 2026. gada apliekamais ienākums.

Sniedzot uzziņu, tika piemērotas šādas tiesību normas: likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 3. panta pirmā un otrā daļa, 10. panta pirmās daļas 5. punkts un 1.⁶ daļa.

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 101. panta ceturtajai daļai uzziņu var apstrīdēt augstākā iestādē. Ja augstākas iestādes nav vai tā ir Ministru kabinets, tad uzziņa nav apstrīdama. Tā nav pārsūdzama tiesā. Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 1. panta otro daļu augstāka iestāde ir tiesību subjekts, tā struktūrvienība vai amatpersona, kas hierarhiskā kārtībā var dot rīkojumu iestādei vai atcelt tās lēmumu. Ņemot vērā to, ka Valsts ieņēmumu dienestam attiecībā uz uzziņu apstrīdēšanu nav augstākas iestādes, šī uzziņa nav apstrīdama un pārsūdzama.

Ģenerāldirektore

B. Šmite-Roķe